

5766

Sjabbat 24 mei 2008 / 19 ijar 5768
Sidra Bechoekotai, Wajikra [Leviticus] 26:3-27:34
(Tanach blz. 260-254)
Haftara: Jirmeja [Jeremia] 16:19-17:14
(Tanach blz. 951-952)

Vertaling: Ted Musaph-Andriesse

Voor het origineel:

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5766/Behar-Bechukotai

BECHOEKOTAI

Meestal wordt deze sidra gecombineerd met die van vorige week, Behar. Behar handelt over de wetten van het sjemitajaar en het jubeljaar, terwijl Bechoekotai de Verbondsrelatie tussen het volk Israel en God beziet. Omdat dit een schrikkeljaar waarin wij dus een extra maand hebben gehad, worden de sidrot nu gedeeld en lezen op deze sjabbat alleen Bechoekotai.

Bechoekotai - Michael Wegier

Michael Wegier is directeur van het programma en de planning van de UJIA (United Jewish and Israel Appeal in Engeland)

Sinds de tijden van Avraham zijn de Israëlieten en de Joden op reis geweest, lichamenlijk, geestelijk en moreel. In de eerste tien pesoekiem van sidra Bechoekotai komen drie toepassingen van de stam van het werkwoord *halach* (gaan) voor. Het geeft een mooi inzicht uit welke verschillende invalshoeken een Jood God kan benaderen. We worden herinnerd aan tenminste drie andere gebruiken van deze stam, die voor veel Joden heel vertrouwd zijn.

- God zegt tegen Avraham *lech lecha* (ga heen) als ze elkaar voor de eerste keer ontmoeten en dat is het begin van de relatie van God met de stam, die het Joodse volk zou worden.

- Roet belooft Naomi "waar jij gaat, zal ik gaan" in de meest ontroerende uitdrukking van betrokkenheid bij het volk van Israel.

- En tenslotte het woord *halacha* (weg, pad) dat de korte term is voor de hele Joodse wet is.

De eerste keer dat het werkwoord voorkomt in de sidra is direct in de eerste pasoeek (vers), 26:3, waar God regen, vrede en vruchtbaarheid belooft "als jullie mijn bepalingen opvolgen, je aan mijn geboden houden en ze naleven" (letterlijk "als u in mijn geboden wandelen *im behoekotai teleechoe*). Dit impliceert dat de Israëlieten actief moeten zijn teneinde aan Gods wensen te voldoen. In onze dagen kunnen we ons, als we Gods wetten naleven zoals bepaald in de *Halacha*, gerustgesteld voelen met de gedachte, dat ons "gaan" ons helpt Gods wensen te vervullen.

Het tweede voorbeeld is in pasoeek 12 waar God belooft dat "ik in je midden zal verkeren". Het werkwoord *vehithalacht* is als een wederkerend werkwoord gebruikt. Als wij Gods bepalingen opvolgen door ons te houden aan zijn geboden, dan zal hij in ons midden vertoeven. Het verschil in gebruik van de stam van het werkwoord herinnert ons aan de verschillende theologische perspectieven tussen degenen die menen dat God niet gekend kan worden behalve door studie en nakomen van de Halacha en degenen die

beweren dat God altijd bij ons is als wij hem lief hebben en dienen en zijn aanwezigheid erkennen. Hierin schuilt wel een gevaar, en wel dat we op arrogante en zelfs godslasterlijke wijze kunnen veronderstellen dat God altijd bij ons is, gewoon vanwege het feit dat we Joden zijn. Gods gaan met ons is voorwaardelijk en hangt zowel af van onze betrokkenheid bij de wetten tussen het volk en God als tussen mensen onder elkaar.

Het derde gebruik is in pasoek 13 als God de Israëlieten eraan herinnert dat hij ze uit Egypte heeft gevoerd en ze "met opgeheven hoofd" heeft laten gaan. Hierin ligt een mogelijke verwijzing naar dat waar God ons op voorbereidt. Anders dan slaven, lopen vrije mensen "rechttop" oftewel "oprecht". Eenmaal bevrijd uit de slavernij, kunnen we kiezen of we Gods wegen willen bewandelen of niet.

A.J.Heschel (een 20^e-eeuwse geleerde en joodse theoloog) is een argumenteerde vurig de opvatting dat God ons net zoveel zoekt als wij hem. Om God te vinden moeten wij ons zodanig positioneren dat wij gevonden kunnen worden. In deze uitleg zouden we kunnen appreciëren dat als wij beiden, God en wij, "zullen gaan," God al de eerste stappen heeft gezet. Het is onze plicht als een vrij volk te leven naar onze religieuze en morele verantwoordelijkheden en de reis te vervolgen. Dan zullen we gevonden worden en zal God waarlijk tussen ons lopen.

Een andere invalshoek

"*Avadim hajienoe*": "we waren slaven van de Farao in Egypte", aldus begint ons antwoord op de *Ma nisjtana*.

Zijn we nu een vrij volk in een vrij land? In sidra Behar vertelt ons God, dat in het joweel-jaar (jubeljaar) al het land terug moet keren naar de oorspronkelijke eigenaar of diens erfgenamen, immers "*kie lie haärets*": het land behoort God toe en is niet van ons zodat we het voorgoed zouden kunnen verkopen.

En elke Israëliet die zich als slaaf aan een ander heeft moeten verkopen, moet eveneens vrijgelaten worden "*kie lie bnei Jisrael avadim*": immers, "de Israëlieten zijn Mijn slaven."

Maar kan het zo zijn dat wij uit de slavernij van Egypte werden bevrijd om in een andere slavernij terecht te komen? Neen, niet als we het woord "*avadim*" begrijpen in de betekenis van dienaren, en niet van slaven. Er is een enorm verschil tussen geknecht zijn aan een vijandige heerser in een vreemd land en God dienen door zorgvuldig het land te verzorgen dat hij ons heeft beloofd: dat is de bevrijding die wij met Pesach samen vieren.

Elaine Grazin